

TAULA RODONA: DE L'ESCOLA SERRALAVELLA A L'IES VILADECAVALLS

16 D'ABRIL DEL 2018

MEMBRES DE LA TAULA

David Vilalta: moderador (Departament d'ensenyament a innovació educativa)

Paco Castillo: coordinador de 1r d'ESO de l'IES Viladecavalls

Mariona Morral: ex alumnes de l'escola i de l'institut

Gema: mare de l'escola i de l'institut

Noèlia: mestra i tutora de sisè dos cursos.

INTRODUCCIÓ: DAVID VILALTA

Parlarem de com vivim "les cuques" del pas a l'ies des de les famílies, els tutors, l'alumne i l'institut mateix.

En una segona part parlarem de si hi ha molt decalaix entre les metodologies de treball.

Ens mostra resultats de recerca de la OCDE amb elements clau que s'estan implementant i connecten amb la manera de treballar de l'escola Serralavella:

Avaluació formativa: Avaluat per aprendre, qualificar menys per avaluar més. El Departament ho diu per què cal fer conscient a l'alumne de en quin moment està i no suspendre per motivar a aprovar.

Treball cooperatiu: conversant, fent coses junts. **L'aprenentatge és una cosa personal que no es fa individualment, es fa en societat.** Importància d' interactuar per aprendre i això està molt estudiat des de la pedagogia.

Col·laboració casa-escola: Manera de concebre els "deures" d'aquesta escola com a exemple.

S'està implementant a moltes escoles ja que ho diu l'OCDE.

Però, APRENEN ELS NENS?

Es va fer una recerca del 2003 a nivell Europeu on es parlava del què volia dir aprenentatge profund (on els nens i les nenes s'implicaven en el que estaven fent) a diferència de l'aprenentatge superficial (Què toca avui?).

Les expectatives les tenen clares, els mestres estan amb els nens preparant materials que necessiten. Es fa molt èmfasi en el significat (explicacions que es fan els nens sobre el que aprenen), en altres escoles es mira que s'ho aprenguin de memòria. Poden participar a l'hora de triar les temàtiques que es treballen a l'aula.

Investigació de la Fundació Bofill (Edubaròmetre)

- Què necessita un jove perquè li vagi bé la vida?

Es va preguntar a 5.000 famílies i aquestes van contestar:

- Saber viure, convida i tenir valors.
- Motivació per aprendre.
- Hàbits de treball i d'esforç.

Què espero jo que l'escola?

Destaca que esperem que el centre el motivi per a estudiar. Capacitat de ser creatius.

Això connecta amb els valors de l'escola Serralavella ja que fa anys que fa innovació i no és l'única, no s'estan fent experiments sinó que estem a l'alta tecnologia de l'ensenyament.

COMENÇA LA TAULA RODONA

Gemma: Sabem que estan preparats tot i que ells no ho saben. Ho han de treure de dins. Els fa respecte anar a l'ies, hi ha molts alumnes, molts canvis i aquests ens fan por. **Cal acompanyar-los, al final és una continuïtat.** Es fan grans però cal estar-hi. Això ens passa a tots quan vivim canvis.

Mariona: Al començament em vaig perdre, era molt gran. Els canvis d'aula i de mestre em van atabalar la primera setmana. Després ja està. El primer trimestre tenia por dels nens grans però es va anar adaptant fàcilment. **Des d'aquesta escola et donen moltes eines per anar a tot arreu.**

Noèlia: A sisè continuem amb la línia de l'escola compartint el que sabem, connectant el que sabem amb el nou coneixement. Relacionant idees i això els servirà sempre. Ells tenen les seves inquietuds i les acollim, se'n parla i ho compartim amb nens que venen de l'ies. Es fan resums, esquemes, eines que serveixen sempre i se'ls fa conscients que són eines que per l'etapa següent els anirà bé. També es va a visitar l'ies i es fan

converses per veure com ho han viscut. Sempre tornen molt contents, veuen que és un espai molt gran. **Se'ls obre un ventall de gent nova i veure món fóra d'Ullastrell.**

Paco: Tots els alumnes de sisè de totes les escoles tenen aquestes pors i per això **preparem activitats d'acollida**. Tallers i trobades amb alumnes de primer d'ESO. La primera setmana és una mica caòtic però es fa una sessió de tutoria per ajudar-los a organitzar-se.

David: PLANTEJA EL TEMA DEL CANVI METODOLÒGIC, QUÈ ÉS EL QUE PREOCUPA.

Paco: **S'ha incorporat el que en diuen Treballs Transversals**. Es fa una setmana al trimestre.

S'han d'acostumar a treballar amb l'ordinador. Cal tenir en compte que la manera d'aprendre ha canviat molt a totes les escoles. Els llibres a l'ies estan socialitzats i tenen llibres digitals. Hi ha ventall de recursos molt gran. No és tan el canvi metodològic.

Mariona: Vaig notar **el canvi metodològic pel que fa a les coses que calia memoritzar** com, per exemple, les preposicions. Ella i els seus companys van adonar-se que ells no ho havien treballat memorísticament, però sabien utilitzar-les i de seguida van adaptar-se. Es van adonar que venen d'un aprenentatge que els dona eines per adaptar-te al sistema més memorístic. **El projecte educatiu de l'escola Serralavella et fa créixer com a persona.**

Paco: Ara **ja no treballem tant amb el mètode memorístic. S'està fent vell a tot arreu**. Els alumnes de sisè tenen els coneixements, però els costa reconèixer que els tenen. No tenen noms de referència però ho han treballat d'altres maneres.

David: **Això ens passa a tots, és important el context per ajudar-te a recordar allò que havies treballat.**

Paco: A l'ies per fer dibuix tècnic també posen en joc les matemàtiques i altres coneixements que tenen.

Gema: **Encara que siguin adolescents necessiten acompanyament**. A l'hora de memoritzar es bloquegen una mica i cal ajudar-los fent-los veure que el que han après ho han de posar en pràctica. Però ells l'aprenentatge el tenen incorporat. A la classe de la meua filla a tots i a totes els ha passat el mateix, a l'inici es bloquegen però després ja es relaxen.

Paco: Jo faig l'estadística dels resultats: al primer trimestre van més fluixos però després ja recuperen i van pujant els resultats. Això passa amb els de Serralavella i amb els d'altres escoles.

Com a institut ens reunim periòdicament amb les escoles d'on venen els nens i traspassem com van els alumnes que eren seus i ens ajuden a acompanyar-los i a comprendre els resultats que van tenint. Aquest acompanyament amb les escoles va molt bé i passa el mateix a les diferents escoles. No es veu cap diferència destacable entre les escoles que treballen de maneres diferents.

Noèlia: Fem un traspàs a l'ies, un escrit on es plantegen aspectes a destacar de l'alumne i aleshores ens trobem amb la la psicopedagoga de l'EAP que també està a l'institut, amb la cap d'estudis i el coordinador de 1r d'ESO. Se li dona molt valor al traspàs que fem els mestres d'aquí.

Paco: Demanem a l'escola que facin cinc grups amb tots els alumnes de sisè que estiguin el més equilibrat possible en tots els sentits. Respectem al màxim les propostes que ens fan a l'escola, alguns alumnes comencen amb reforç, però al llarg del curs potser fan canvis i decidim si van o deixen d'anar al reforç de les instrumentals.

Noèlia: costa molt fer els grups per tal que se sentin còmodes. Ara, cada vegada es respecten més aquestes agrupacions que proposem a l'institut.

Gema: Jo tenia molta por que anés a l'institut i em vaig plantejar altres alternatives. La meva filla no és brillant però s'esforça molt i li vam donar l'oportunitat d'anar amb els seus companys de sempre. Estava preparada, però **de vegades, nosaltres com a pares, pensem que no estan preparats perquè hem après d'una altra manera**. Però tenen les eines i són capaços d'enfrontar-se a qualsevol repte que se'ls posi al davant. Vagin a l'institut o vagin on vagin.

A l'institut hi ha molt bona connexió amb els mestres i si tens interès et reben molt bé.

Mariona: **La petjada que m'ha deixat Serralavella ha estat aprendre a moure't pel món**. No és per fer la pilota però acabes amb tants recursos que no te'ls acabes. I l'institut és molt guai! Coneixes a molta gent i tens moltes vivències. La relació amb els mestres també és molt bona.

David: NOÈLIA, QUINA DEMANDA LI FARIES AL PACO COM A INSTITUT?

Noèlia: **M'agradaria que us impregnéssiu una mica de la manera que treballem**, fem el que diu el currículum de la Generalitat i treballem com diu relacionant coneixements. Aquests crèdits que feu una setmana, potser també es poden fer un mes.

Paco: Vam començar fent treballs de dos i tres dies i s'ha anat ampliant. Ara amb el nou decret d'avaluació que diu que cal avaluar competencialment ens obliga a plantejar-nos moltes coses. Tot va encaminat per anar treballant de manera cada

vegada més competencial. La visió del paper de l'alumne a l'aula l'hem de replantejar. La societat ens ho farà fer.

David: I TU PACO LI FARIES ALGUNA DEMANDA A L'ESCOLA?

Paco: Ja els demanem molt quan els fem fer les agrupacions de sisè.

Gema: **Aquí a Serralavella són feliços.** Sempre tenen ganes de venir i de fer. Cada dia és una cosa nova. I de l'institut penso que és una continuïtat. La manera que teníem d'aprendre eren colzes, colzes... però ara la manera d'aprendre és diferent.

David: **Què hi ha darrere dels projectes?** No totes les escoles que treballen per projectes ho fan igual, però totes tenen clar que el que s'ha de fer evolucionar és el que surt dels alumnes. Tenir en compte a la persona que aprèn a relacionar-se amb els altres i amb el coneixement.

Els pares i les mares potser hem de pensar: què recordo jo de quan era alumne? El cotxe que tenien els meus pares és diferent del que tenim ara, ha evolucionat i la manera d'aprendre també. **El Viladecavalls ens ha dit que no treballa per projectes però és important la manera de tractar l'alumnat i ens podem fixar en això.** Hi ha molts equips docents dels instituts que estan fent l'esforç d'anar canviant mica en mica i aquest institut també ha començat a fer passos.

LES PREGUNTES DELS ASSISTENTS

→ ***El tema deures aquí no es fa i a la secundària és tot el contrari, cada assignatura posa feina i els nens van bastant carregats de deures. Això és així o només ho pensen els de Serralavella?***

Paco: Jo m'he trobat pares que pensen que es fan pocs deures i altres que se'n fan massa. Tenen deures però no molts. Necessiten una horeta cada dia per fer les tasques de l'institut. Cada vegada es va augmentant l'exigència i al batxillerat ja tenen molta feina. Hi ha alumnes que triguen molt a fer la tasca perquè la volen fer molt bé i potser dediquen molt de temps a fer un títol. Altres fan les coses sense esforç i aquí és on els pares cal que acompanyem. Intentem que no tinguin molts exàmens la mateixa setmana però acaba passant que tinguin quatre o cinc la mateixa setmana. **Han d'aprendre a organitzar-se. També tenen molts mestres i s'han d'adaptar.**

Gema: A primer no tenen molts deures però s'han d'organitzar.

Sí que tenen molts deures.

El procés d'aprendre a no estar molta estona fent un títol els costa.

Gema: Són moltes coses a les que s'han d'acostumar i en poc temps i aleshores sembla que són moltes coses.

El primer trimestre estava molt "agobiat" amb deures i ara ja està habituat i més tranquil. I és important l'acompanyament dels pares.

Trobo que falta que es difumini més el pas de l'escola a l'institut.

Noèlia: Nosaltres no separem per assignatures i quan arribem a l'institut sí.

Paco: Al parcel·lament per matèries és al que més bé s'adapten.

Veus que no se'n surt i ell s'ho està passant malament. Han après a viure aquí a l'escola i allà s'adapten però com a mare vull una primer d'ESO a Serralavella.

Paco: Els remarquem molt que tinguin en compte que no es deixin les coses per l'últim moment, amb els mestres també intentem coordinar-nos per no posar masses treballs i exàmens alhora. **És molt important que hi hagi comunicació entre pares i institut.** Si els fills no ens expliquen res de l'institut és important comunicar-se amb els mestres. Els pares són els que tenen els neguits, els nens no tant.

Cada alumne és diferent i al meu fill li ha costat sempre. Cal dir que la comunicació és molt bona però deu n'hi do els alumnes que teniu i el que heu d'aguantar com a mestres d'institut.

→ **Hi ha recolzament per reforçar les tècniques d'aprenentatge?**

Paco: A les tutories (una hora a la setmana) es tracten molts temes i un és les tècniques d'estudi. S'explica com s'ha d'estudiar de manera adequada.

Mariona: Et donen molt mastegat el que has d'estudiar, t'ho posen molt fàcil.

→ **Hi ha alumnes que van sols i altres que cal estar molt a sobre. Què aporteu vosaltres, feu atenció individualitzada? Doneu a l'abast?**

Paco: Hi ha el lligam amb la professional de l'EAP que és qui tracta els alumnes amb necessitats educatives especials. Tenim la informació de les diferents necessitats i fem les adaptacions. Tractem la diversitat fent reforç a les matèries instrumentals (català, castellà i matemàtiques). Els alumnes marxen de la seva aula i treballen en grups més reduïts. Es fan totes les adaptacions que calguin.

→ **Què es troben quan arriben a l'institut? Com ho parreu amb el mestre?**

Gema: Aquestes coses són les que es parlen amb els tutors individuals.

David: Una cosa és atendre bé als alumnes i l'altra és que s'adonin que s'han d'obrir pas a la vida. El canvi de costums ens fa patir a tots però cal veure com els acollim i

com ho fa l'institut, i per part de la família és com ajudem perquè s'obri a la vida. No pequem de paternalisme però sense deixar-los sols.

Paco: Des de l'institut ens agradaria fer un sistema d'apadrinatges dels grans cap als petits i estem pensant com fer-ho. Però **els d'Ullastrell es coneixen, es troben i es cuiden.**

Els s'espavilen, són els pares els que tenim els problemes. Però a tots ens passa quan hem canviat de feina.

→ ***Com a representant de pares del consell escolar entenc que pel que dieu els nens i nenes de l'escola Serralavella estan al mateix nivell que la resta i que com a alumnes hi ha un període d'adaptació però com els passa a tots els nens d'altres escoles.***

Paco: Amb el traspàs d'informació que fem durant el primer curs de l'ESO amb l'escola d'on venen, es veu que aquells alumnes que tenien algunes dificultats les segueixen tenint i a la inversa. Però a les estadístiques es veu la comparativa amb els alumnes de les altres escoles i es mantenen uns percentatges molt similars als de les altres escoles.

David: **L'aprenentatge basat en la resolució de problemes augmenta l'obtenció dels continguts.** Aquests continguts es rememoren en contextos. Millora l'actitud cap als aprenentatges. Hi ha campanyes a nivell europeu per millorar el camp científic ja que Europa s'estava quedant sense científics i això té a veure amb les didàctiques que s'utilitzaven.

S'han fet recerques a Estat Units (Edutopia) i Jorge Lucas va dir que ell a l'escola es va avorrir i no volia que els alumnes d'ara els passés. Va invertir per ajudar a les escoles.

Importància d'aprendre dels errors. El sistema educatiu fa que a mesura de corregir i corregir el missatge que vas interioritzant és que no serveixo. En canvi, a través dels feedbacks on es va compartint què cal anar millorant els alumnes avancen.

→ ***Jo tinc molta por a l'institut perquè tinc tres fills de la mateixa edat, tinc por dels deures però el que hem fa més por és que aquí es mouen en un món del que ells són protagonistes i van comprenent, i a l'institut no sé si participen tant, si es cau en aquest mètode tradicional d'assignatures, etc., i que perdin els valors que tenien aquí.***

Paco: A l'institut també participen i es fan avaluacions inicials per saber quines coses saben.

Mariona: Relacionen les matèries amb l'entorn.

→ ***Com van les generacions que hi ha ara a l'institut?***

Paco: A nivell de resultats hi ha generacions amb alumnes molt brillants que venen del Serralavella i altres generacions on no n'hi ha tants.

En altres moments no s'apostava per aquesta metodologia en funció de com rebien els alumnes. Però sembla que ara es nota una evolució.

Paco: Ara els alumnes demanen més atenció individualitzada però no la podem donar perquè tenim cinc línies amb trenta alumnes a cada aula.

No us sé dir l'autor de l'estudi però diu que el fet que el professor tingui informació prèvia de l'alumne condiciona les expectatives que posaran en l'alumne. Per això m'agradaria saber com es fan aquests grups que es fan de cara a l'institut. Es fan tenint en compte les diferents capacitats?

Noèlia: Són grups heterogenis i equilibrats.

Paco: Les barreges que fem després a l'institut també tenim en compte molts aspectes per trobar l'equilibri i després es fan retocs. **No agrupem per nivells en cap moment.** Fem els grups de reforç, i els alumnes que tenen dificultats a nivell conductual no van a reforç, ja que la idea és que els nens que van a reforç han de tirar cap endavant.

David: L'element que més determina l'aprenentatge, més que la ràtio, és que el mestre tingui expectatives altes de l'alumne. L'agrupació per nivells és altament desaconsellada i el Síndic de Greuges hi està al cas.

→ ***El tema notes, que aquí no s'hi troben, quina importància se li ha de donar.***

Mariona: Jo volia aprovar però no em sentia pressionada per treure bones notes. Vols millorar.

Paco: Des de l'institut no hi ha aquesta pressió. Després cada família és un món.

Noèlia: L'important no és on tenim les creuetes sinó perquè les tenim on les tenim i aprendre dels errors.

Paco: amb el nou decret d'avaluació hi haurà només quatre notes i això canviarà.

Ho deixem aquí, moltes gràcies a tots i a totes!!!